

درس ایمنی و ترافیک

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری (به صورت اختیاری)

تعداد جلسات: ۸ جلسه ۲ ساعته به صورت مجازی

اهمیت و ضرورت ارائه و هدف کلی واحد درسی:

حوادث مسئول ۱۱ درصد بار جهانی بیماری ها می باشد. حوادث صرف نظر از اینکه عمدی یا غیر عمدی باشند اثر عمده ای بر سیستم بهداشتی از طریق مراقبت و حمایت از قربانیان دارند. حوادث غیرعمدی مسئول ۳۶٪ از کل مرگ های ناشی از حوادث می باشند که در این میان ، حوادث ترافیکی جزء شایعترین نوع حوادث غیرعمدی می باشد. طبق بررسی های انجام شده یازدهمین علت جهانی مرگ و هشتمین دلیل DALY حوادث ترافیکی می باشد.

حدود ۸۵٪ از مرگها و ۹۰٪ از DALY های ایجاد شده توسط آسیب های ترافیکی در کشورهای با درآمد پایین و متوسط رخ می دهد. سازمان جهانی بهداشت اظهار می دارد که تعداد مرگهای ناشی از حوادث ترافیکی در این کشورها بین سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۰ بطور گسترده و به میزان ۸۰٪ افزایش خواهد یافت که بخش عمده ای از آن ناشی از عدم توجه به آموزش و تدوین سیاستهای مناسب می باشد. در میان ۱۷۵ کشور دنیا، ایران جایگاه ۱۷۰ را داشته و جزء پنج کشور آخر دنیا از نظر نامطلوب بودن شاخصهای آسیب های ترافیکی می باشد، بطوریکه دوسوم علل مرگ های غیر طبیعی در این کشور، حوادث ترافیکی می باشد.

علیرغم تلاشهای صورت گرفته در خصوص مقابله با مرگ و میر ناشی از آسیب های ترافیکی در کشورهای با درآمد پایین و متوسط، ذکر این نکته حائز اهمیت است که اقدامات پیشگیری حوادث مذکور، آگاه سازی گروههای تاثیرگذار و خاصه آموزش دانشجویان می باشد. دانشجویان علاوه بر اینکه بخش کلیدی جامعه را تشکیل می دهند بلکه توان زیادی در یادگیری و انتشار مطالب فراگرفته به جمعیت عام دارند، همچنین این افراد مدیران آینده جامعه بوده و ایجاد دید دانشگاهی در این قشر مهم می تواند تاثیرات مهمی در کاهش پیامدهای ترافیکی در آینده ای نزدیک داشته باشد. هرچند در بسیاری از موارد مرتبط با سلامت دسترسی به اطلاعات مورد نیاز وجود دارد، در زمینه ایمنی ترافیک این اطلاعات به شکلی بسیار محدود توسط برخی ارگانها از جمله پلیس و رسانه ملی ارائه می شود که کفاف نیاز واقعی را نمی دهد. با توجه به این شرایط درس ایمنی و ترافیک بطور آزمایشی به مدت ۱-۳ سال حداقل در ۱۵ دانشگاه و دانشکده مستقل دانشگاهی ، ۲۲ دانشکده درون دانشگاهی و ۳۳ رشته تحصیلی از قبیل پزشکی عمومی تخصص های

پزشکی مانند جراحی و اطفال-رشته دندانپزشکی - داروسازی -سیاست گذاری-کتابداری پزشکی-انفورماتیک پزشکی- مهندسی بهداشت حرفه ای-فناوری اطلاعات و... در سطح دانشگاههای علوم پزشکی کشور اجرا گردیده است. لذا با در نظر گرفتن موارد پیشگفت، برآنیم تا با ارائه درس در زمینه ایمنی و ترافیک آگاهی قشر دانشجویان و به دنبال آن مدیران آینده و نهایتا عموم مردم را ارتقا داده و بتوانیم در جهت کاهش بار و مرگ ناشی از حوادث ترافیکی گامی عملی و کاربردی برداشته باشیم.

سرفصل ها:

مباحث Core

- ۱- ارتقای ایمنی و اپیدمیولوژی مصدومیت های حوادث ترافیکی
- ۲- کاربران آسیب پذیر (عابر پیاده- موتورسواران- دوچرخه سواران)
- ۳- آشنایی با ایمنی خودرو و رانندگی ایمن
- ۴- کمکهای اولیه و خدمات پزشکی در حوادث ترافیکی

مباحث None Core

- ۵- رانندگی سازگار با محیط زیست (اکو درایوینگ)
  - ۶- استاندارد ایمنی راه و زیرساخت
  - ۷- ایمنی ترافیک در سالمندان، افراد توانخواه
  - ۸- ایمنی ترافیک در کودکان
  - ۹- قوانین و مقررات کلیدی راهنمایی و رانندگی
  - ۱۰- عوامل خطر حوادث ترافیکی
  - ۱۱- اقتصاد و ایمنی ترافیک
  - ۱۲- ایمنی ترافیک و سلامت جسمی و روانی
- ۷۰٪ نمره امتحانی از مباحث Core و ۳۰٪ نمره از مباحث None Core می باشد.
- ۵ موضوع از ۸ سرفصل None Core با نظر استاد و دانشجو، سوال امتحانی مطرح می گردد.

اهداف آموزشی برگزاری دوره

هدف اختصاصی شماره ۱: فراگیری اهمیت اپیدمیولوژی و وضعیت حوادث و ایمنی ترافیکی در ایران و جهان

فراگیر در پایان دوره قادر باشد:

- ۱-۱- اهمیت توجه به ایمنی ترافیکی در کشور را شرح دهد.
- ۱-۲- توزیع مصدومیت‌های ترافیکی برحسب عوامل دموگرافیکی و توزیع جغرافیایی در کشور را توضیح دهد.
- ۱-۳- توزیع مصدومیت‌های ترافیکی برحسب مکانیسم بروز حادثه و نوع وسایط نقلیه درگیر در کشور را تحلیل نماید.
- ۱-۴- توزیع سوانح ترافیکی برحسب پیامدهای آن در کشور را تعیین نماید.
- ۱-۵- تفاوت‌های وضعیت ایمنی ترافیکی در ایران و جهان (با تاکید بر کشورهای توریستی همسایه و کشورهای موفق در ایمنی ترافیکی) را لیست نماید.
- ۱-۶- اهمیت ایمنی گروه‌های آسیب پذیر در حوادث ترافیکی را تشریح نماید.

هدف اختصاصی شماره ۲: شناخت عوامل خطر بروز سوانح و مصدومیت‌های ترافیکی

فراگیر در پایان دوره قادر باشد:

- ۲-۱- انواع عوامل خطر در بروز آسیب‌های ترافیکی را بیان نماید.
- ۲-۲- نقش و اندازه اثر عوامل خطر در بروز حوادث ترافیکی را از همدیگر افتراق دهد.
- ۲-۳- در خصوص مثال‌هایی از حوادث ترافیکی، علت شناختی مبتنی بر پیشگیری را با استفاده از ماتریس هادون تحلیل نماید.
- ۲-۴- براساس ماتریکس هادون بتواند استراتژی‌های پیشگیری را ترسیم نماید.

هدف اختصاصی شماره ۳: شناخت استانداردهای ایمنی ترافیکی و قوانین پایه ملی و بین‌المللی در تردد در

محیط‌های ترافیکی

فراگیر در پایان دوره قادر باشد:

- ۳-۱- استانداردهای ملی و بین‌المللی اصلی راه‌ایمن را توضیح دهد.

۳-۲- استانداردهای ملی و بین المللی وسیله نقلیه ایمن را تشریح نماید.

۳-۳- قوانین و مقررات پایه راهنمایی رانندگی در ایران را با قوانین متفاوت در کشورهای همسایه توریستی مقایسه نماید.

۳-۴- اصول رانندگی ایمن با وسایل نقلیه دو چرخ را توضیح دهد.

هدف اختصاصی شماره ۴: فراگیر نکات ایمنی و مهارت های لازم در نقش های مختلف فردی در محیط های

ترافیکی

فراگیر در پایان دوره قادر باشد:

۴-۱- نکات فنی و ایمنی مهم در نقش رانندگی وسایط نقلیه شخصی را لیست نماید.

۴-۲- نکات ایمنی مهم در نقش عابر در محیط های ترافیکی را توضیح دهد.

۴-۳- در خصوص نکات ایمنی مهم در نقش سرنشین وسایط نقلیه شخصی و عمومی (مانند اتوبوس، مترو، هواپیما و...) بحث نماید.

۴-۴- نقش پاسخ دهندگان اول در صحنه ترافیکی (مانند اتوبوس، مترو، هواپیما و...) را با در نظر گرفتن نکات ایمنی مهم نقد نماید.

۴-۵- کمک های اولیه و نکات مهم در جابجایی مصدومین را تشریح نماید.

۴-۶- شیوه همکاری با پلیس و اورژانس در مواقع بروز حادثه ترافیکی را توضیح دهد.

۴-۷- نکات کلیدی مهم در تردد شبانه یا شرایط آب و هوایی خاص را لیست نماید.

۴-۸- نکات کلیدی مهم در مواقع بروز بلایای طبیعی یا بحران های موثر بر ترافیک را با ذکر مثال توضیح دهد.

۴-۹- نحوه به اشتراک گذاشتن دانسته های خود در زمینه ایمنی ترافیک را با افراد خانواده یا سایرین توضیح دهد.

۴-۱۰- جنبه های اخلاقی و اجتماعی در ترافیک را تشریح نماید.